

Ustanovimo razvojno službo

Raziskovalna skupnost naše občine še nima popolnega pregleda nad delovnimi organizacijami na njenem področju. Z gotovostjo smemo vendarle trditi, da povsod še nimajo svoje razvojne službe. Več pojavov narekuje tako trditev:

— Smernice za uresničevanje družbenega plana občine Ljubljana-Siška za leto 1979 obvezujejo vse tiste temeljne in delovne organizacije, ki še niso sprejele srednjeročnih programov razvoja za obdobje 1976—1980, da letos sprejmejo srednjeročne planske dokumente. — Če bi vse delovne organizacije imele vsaj referenta, ki naj bi se ukvarjal s mislimi o njihovem razvoju, v smernicah bržkone ne bi bila potrebna navedena obveznost.

— Mnoge delovne organizacije ne odgovarjajo na dopise občinske raziskovalne skupnosti, ki vsi brez izjeme, neposredno ali posredno, obravnavajo vprašanje, kako učinkoviteje vključiti novo znanje v delo. Dopisi romajo od mize do mize. Nihče se ne čuti pristojnega, da bi nanje odgovarjal in svojo pot zaključil v neznanem predelu ali košu za odpadke. — Razumljivo: pisma so namenjena razvojni službi, te pa ni...

— Udeležba delegatov na sejah skupščine občinske raziskovalne skupnosti ni vedno zadovoljiva in razprave niso posebno razgibane. Pogrešamo tudi tvornejše sodelovanje mnogih tovarišev, ki so prevzeli funkcije v naši skupnosti. — Dokler nujnost o skrbi za jutrišnji dan z načrtovanjem razvoja še ni prešla v zavest delavcev, drugače ne more biti. Kdo bi tudi razpravljal o razvoju, če v delovni organizaciji ni nikogar, ki bi vprašanje razvoja strokovno obravnaval.

Teče predzadnje leto srednjeročnega planskega obdobja 1976—1980, priprave na novo petletno obdobje 1981—1985 so se že začele.

Delovne organizacije bodo morale na temelju skrbnih analiz in strokovnih priprav planirati svoj razvoj v novem obdobju in ga s samoupravnim dogovarjanjem usklajevati medsebojno kakor tudi s splošnim družbeno gospodarskim razvojem občine. Vključitev v planiranje si težko zamišljamo brez posebne strokovne službe, ki je v delovni organizaciji pobudnik razvoja, registrator razvojnih predlogov delavcev samih, usklajevalec vseh teh pobud in planer. Ostaja obrobnežnega pomena, ali naj se ta služba imenuje razvojna, planska, raziskovalno-razvojna ali drugače.

Treba se je zavedati, da razvoj ne pomeni samo količinskega povečanja proizvodnje ob dosednji tehnologiji, temveč predvsem dvig produktivnosti na višjo raven. To pa je možno doseči le z novim znanjem. Dolžnost razvojne službe torej je, da omogoči novemu znanju priložnost v delovno organizacijo z vseh smeri, po katerih lahko prihaja. S tega stališča bomo v naslednjem navedli delovne naloge razvojne službe.

Osnovna naloga je zagotovitev sredstev za razvojna prizadevanja s pripravo samoupravnega sporazuma, s katerim se delavci, ustanovitelji razvojne službe, dogovorijo o višini potrebnega sklada ter načinu njegovega napajanja in črpanja.

V zvezi z množično inventivno dejavnostjo naj služba sestavi predlog sporazuma o nagrajevanju koristnih predlogov, tehničnih izboljšav in izumov, doseže njegovo potrditve in nadzira izvajanje sporazuma. Služba naj z vsemi sredstvi spodbuja delavce k sodelovanju pri reševanju odprtih proizvodnih in razvojnih vprašanj, pomaga pisмено oblikovati njihove predloge, sodeluje pri ocenjevanju predlogov v komisiji samoupravnih organov s pripravo strokovnih ocen, izvede pravno zaščito izumov, posreduje med avtorji izumov ter patentnimi ura-

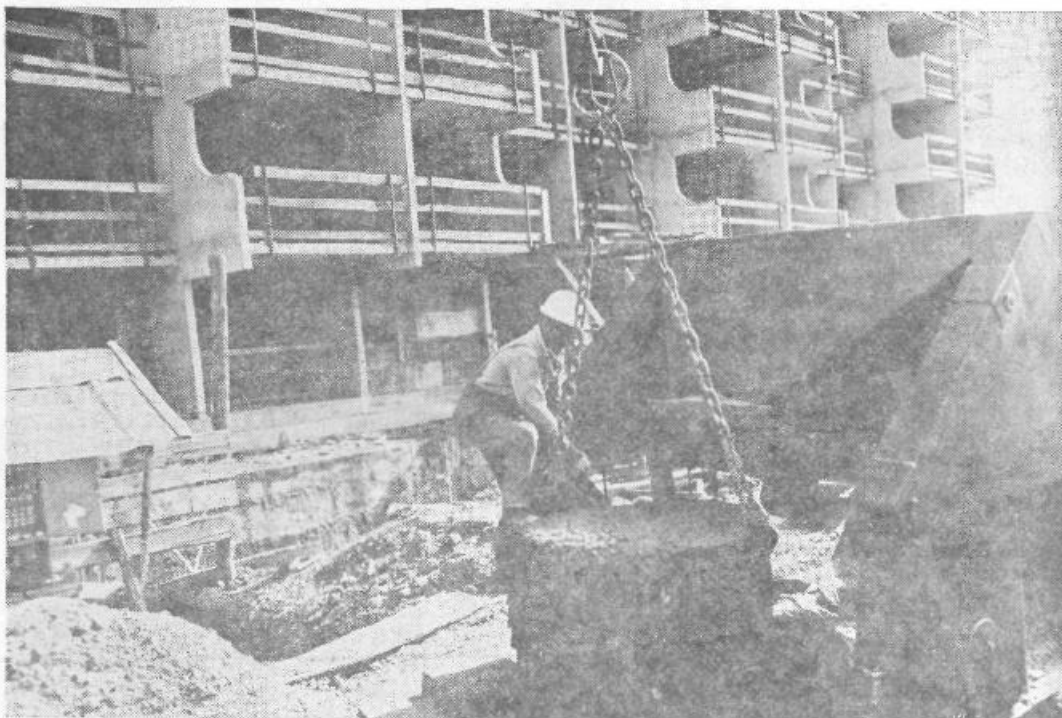
di doma in na tujem ter končno tudi evidentira vse domače patente iz stroke, kakor tudi inozemske patente.

Razvojni službi pripada tudi dolžnost **poklicne inovacijske dejavnosti**. Zasledovati mora razvoj stroke doma in v svetu, pripravljati potrebne analize in sestavljati predloge srednjeročnih in letnih planov razvoja delovne organizacije. S tem v zvezi mora tudi opredeljevati raziskovalne potrebe, sestavljati raziskovalne načrte in skrbeti za njihovo izvajanje bodisi z lastnimi raziskovalci ali v sodelovanju z znanstveno-raziskovalnimi ustanovami izven svoje delovne organizacije. Pri tem je zaradi večje učinkovitosti sodelovanja zaželena trajna in dohodkovna povezanost z znanstvenimi ustanovami. Delovna organizacija, ki si ne zna samostojno preskrbeti znanstvenega sodelavca, naj prosi za nasvet pri občinski raziskovalni skupnosti.

Če se razvojna prizadevanja delovne organizacije skladajo s prednostnimi smermi našega družbenega razvoja, naj razvojna služba svoje raziskovalne potrebe vključi v skupni razisko-

ženih ljudi razvojna prizadevanja lahko povzpno prek kopiranja tujih in redno že zastarelih vzorcev na resnično konkurenčno raven. Zato mora razvojna služba tesno sodelovati s kadrovsko službo pri izdelavi načrtov za sprejem novih kadrov, štipendiranje in študij ob delu. Hkrati pa mora posvečati potrebno skrb dvigu kvalitete šolskega znanja samega s sodelovanjem v svetlih strokovnih šol in z usmerjanjem učnih programov k potrebam združenega dela.

Končno sodi med naloge razvojne službe **celotni razvoj novih izdelkov** od projektiranja in konstruiranja, prek izdelave prototipov, njihovega preizkušanja in določitve tehnologije do serijske proizvodnje in zasledovanja dobrih in slabih lastnosti prodanih izdelkov med uporabo. Nekatere dolžnosti, lahko tudi vse, pripadajo navadno drugim delovnim enotam. Razvojna služba pa mora dati zanje pobudo, skrbno zasledovati navedene dejavnosti, zbirati vse informacije in le-te upoštevati pri novih razvojnih naporih.

S pomočjo razvoja bomo dvignili proizvodnost na višjo raven

valni program in zanje doseže sofinanciranje raziskovalne skupnosti Slovenije. Tudi tu utegne biti koristen nasvet občinske raziskovalne skupnosti. — Razvojna služba se lahko sama ponudi kot delni izvajalec skupnega raziskovalnega programa, če ima za to delo potrebne zmogljivosti.

Okorišanje s tujim znanjem je prav tako dolžnost razvojne službe. Varna pot do njega vodi preko aktivnega sodelovanja na mednarodnih znanstvenih posvetih, ogledov sejmov ter razstav ter takega poslovno-tehničnega sodelovanja, ki naj zagotovi enakopravnost s tujim partnerjem. Nekritičen nakup tujih licenc pomeni spolzko pot do znanja zaradi njegove zastarelosti in omejitev, ki jih prinaša nakup licence v mednarodno delitev dela. Morebitni predlog za nakup tuje licence naj razvojna služba skrbno oceni in odobri nakup le v primeru, če ne gre za ozko »podjetniško« korist, temveč za resnične širše družbene interese.

Razvojna služba mora tudi načrtno posegati po šolskem znanju. Pred vsem mislimo na strokovno znanje, ki ga posredujejo višje in visoke šole in prihaja v delovno organizacijo z mladimi diplomanti teh šol in študijem ob delu. Zmotno je misliti, da se brez fakultetno izobra-

števne so torej dolžnosti razvojne službe, za marsikatero delovno organizacijo jih je celo preveč. Kljub temu priporočamo, da vse delovne organizacije ustanove razvojno službo, in sicer v obsegu, ki ustreza njihovim dejanskim potrebam in možnostim. Pri tem ne smejo spregledati dolžnosti v zvezi z množično inventivno dejavnostjo in načrtovanjem razvoja samega, ker se tem dolžnostim ni mogoče umakniti. Vse delovne organizacije si morajo tudi prizadevati, da bi ustvarile resnične možnosti za vključitev znanstveno-raziskovalnega dela v razvoj in sicer z ustanovitvijo skupne razvojne službe ob združitvi dela in sredstev več delovnih organizacij. — Glede na izbrani obseg delovnih dolžnosti lahko zavzame razvojna služba vse organizacijske oblike od referata do temeljne organizacije združenega dela.

Naj bo ustanovitev razvojne službe v vseh delovnih organizacijah, ki je še nimajo, prvo preudarno dejanje v vrsti priprav na novo srednjeročno plansko obdobje. Načrtovanje bo potem lažje potekalo in tudi znanju bo zgledena pot, da bo v resnici postalo sestavina našega dela.

L. Solc